Regionale verschillen in arbeidsmarktpositie van mbo- gediplomeerden

Citation for published version (APA):

Verhagen, A. M. C., & Meng, C. M. (2014). *Regionale verschillen in arbeidsmarktpositie van mbo-
gediplomeerden*. ROA. ROA Fact Sheets No. 004 <https://doi.org/10.26481/umarof.2014004>

Document status and date:

Published: 01/01/2014

DOI:

[10.26481/umarof.2014004](https://doi.org/10.26481/umarof.2014004)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Regionale verschillen in de arbeidsmarktpositie van Mbo-gediplomeerden

ROA Fact Sheet

ROA-F-2014/4

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt | ROA
Research Centre For Education and the Labour Market | ROA

1. Inleiding

Het is sinds lange tijd bekend dat er grote regionale verschillen bestaan in de arbeidsmarktpositie van pas afgestudeerden (Cörvers & Ramaekers, 2010). Zo bleek bijvoorbeeld ook weer uit de resultaten van het onlangs uitgevoerde Schoolverlaters-onderzoek van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA, 2014), dat degenen die woonachtig zijn het zuiden des lands over het algemeen minder moeite hebben om werk te vinden dan degenen die in het noorden wonen.

De huidige factsheet heeft tot doel meer inzicht te verkrijgen in de specifieke regionale verschillen in de arbeidsmarktpositie van MBO-gediplomeerden.¹ Hiertoe werden data afkomstig van de BVE-Monitor van het Schoolverlaters-onderzoek van 2013 nader geanalyseerd. Deze data hebben betrekking op 31.324 Mbo'ers die anderhalf jaar na hun afstuderen de BVE-questionnaire hebben ingevuld met daarin vragen over hun gevolgde Mbo-opleiding en hun huidige positie op de arbeidsmarkt. Van deze 31.324 Mbo'ers bood zich destijds 55% aan op de arbeidsmarkt. De hier gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op de data van de 17.184 Mbo'ers die zich ook daadwerkelijk aanboden op de arbeidsmarkt. Aangezien de arbeidsmarkt cijfers per regio kunnen verschillen door mogelijke variaties in Mbo-niveau en Mbo-sector, zijn in Tabel B in de Appendix de cijfers weergegeven van respondenten per arbeidsmarktregio die een bepaald niveau of bepaalde sector hebben gevolgd.

De inhoud van deze factsheet ziet er als volgt uit. In paragraaf 2 wordt allereerst onderzocht of de werkloosheid onder Mbo-gediplomeerden groter is in sommige regio's dan in andere. Paragraaf 3 geeft vervolgens antwoord op de vraag of de aansluiting tussen onderwijs en werk verschillend is voor Mbo'ers die in verschillende regio's wonen. In paragraaf 4 wordt voorts onderzocht of de tevredenheid van Mbo'ers ten aanzien van de aansluiting tussen onderwijs en werk, de huidige functie en carrièremogelijkheden verschilt per regio. Paragraaf 5 gaat in op de regio's waar Mbo'ers werkzaam zijn: In de regio waar zij wonen of elders? Tot slot wordt in paragraaf 6 nagegaan of Mbo'ers werkzaam zijn in dezelfde provincie als waar ze woonden toen ze nog studeerden of niet.

2. De werkloosheidspercentages van Mbo'ers per regio

De eerste resultaten van ons onderzoek laten zien dat de werkloosheid het laagst is onder Mbo-gediplomeerden uit Zuid-Nederland (9%) en het hoogst onder Mbo-gediplomeerden uit Noord-Nederland (14%). In Oost- en West-Nederland is het werkloosheidpercentage gelijk aan het Nederlandse gemiddelde voor Mbo'ers, namelijk 11%. Wanneer we verder inzoomen op de werkloosheidspercentages per provincie

(zie Figuur 1), zien we dat de werkloosheid relatief het hoogst is onder Mbo'ers in Flevoland (17%), Groningen en Friesland (16%) en relatief het laagst onder Mbo'ers in Zeeland (4%), Noord-Brabant (8%) en Gelderland (10%). Wanneer we vervolgens nog verder inzoomen op de werkloosheidspercentages per arbeidsmarktregio (zie Tabel A in de Appendix), valt op dat naast Flevoland, Groningen en Friesland, de arbeidsmarktregio's Haaglanden (17%), Midden-Gelderland (15%) en Rijnmond (15%) een relatief hoog werkloosheidpercentage kennen. De arbeidsmarktregio's Zeeland (4%), Food Valley (6%) en Gorinchem (7%) kennen daarentegen een relatief laag werkloosheidpercentage.

Figuur 1. Werkloosheidspercentages, per provincie waar Mbo'ers woonachtig zijn.

3. Aansluiting tussen werk en opleiding voor Mbo'ers per regio

In deze paragraaf gaan we in op de mate waarin de huidige arbeidsfunctie van Mbo'ers aansluit bij de gevolgde Mbo-opleiding. Deze aansluiting wordt gemeten aan de hand van een tweetal aspecten, namelijk (1) het werken in de eigen richting en (2) het werken op het eigen opleidingsniveau. Op basis van deze indicatoren is een viertal mogelijkheden te onderscheiden:

- Werkzaam in een functie die zowel qua niveau als qua richting perfect bij de gevolgde opleiding past (kerndo-mein);
- Werkzaam in een functie die wel qua niveau bij de opleiding past maar niet qua richting (horizontale mismatch);
- Werkzaam in een functie die onder het niveau van de opleiding ligt maar die wel qua richting bij de opleiding past (verticale mismatch);

1. Voor dit factsheet worden, tenzij anders vermeld, respondenten op basis van hun woonplaats op moment van enquête aan een provincie of arbeidsmarktregio toegekend.

- Werkzaam in een functie die zowel qua niveau als qua richting niet bij de opleiding past (dubbele mismatch).

Op provincieniveau zijn relatief de meeste Mbo'ers werkzaam binnen hun kerndomein in Zeeland (66%) en Overijssel (66%) en relatief de minste in Flevoland (58%) (zie Tabel 2). Opvallend is verder dat in Zeeland relatief minder horizontale mismatches voorkomen dan in de andere provincies (6%) en in Flevoland relatief meer (14%). Noord-Holland en Limburg tellen tot slot de meeste dubbele mismatches (17%).

Op arbeidsmarktregio-niveau zijn relatief de meeste Mbo'ers werkzaam binnen hun kerndomein in de regio's Twente (66%), Zeeland (66%), Gorinchem (65%) en Midden-Holland (65%) (zie Tabel A in de Appendix). In de regio's Zuid-Gelderland (53%), Zuid-Kennemerland (53%) en Zuidoost-Brabant (55%) zijn relatief de minste Mbo'ers werkzaam binnen hun kerndomein.

Tabel 1. Aansluiting tussen werk en opleiding voor Mbo'ers, per provincie waar Mbo'ers woonachtig zijn (in procenten).

	% Kerndomein	% Horizontale mismatch	% Verticale mismatch	% Dubbele mismatch
Groningen	62	13	9	16
Friesland	65	11	11	14
Drenthe	63	13	9	15
Overijssel	66	10	11	12
Gelderland	61	10	14	15
Utrecht	60	13	13	14
Noord-Holland	59	11	14	17
Zuid-Holland	61	10	14	15
Zeeland	66	6	14	14
Noord-Brabant	59	11	14	15
Limburg	59	12	13	17
Flevoland	58	14	12	16
Gemiddeld	61	11	13	15

Noot. Door afronding tellen niet alle percentages precies op tot 100 procent.

4. Tevredenheid van Mbo'ers t.a.v. aansluiting tussen onderwijs en werk per regio, huidige functie en carrièremogelijkheden

Wanneer we een eerste blik op Tabel 2 werpen, valt meteen op dat over alle provincies heen, afgestudeerde Mbo'ers het meest tevreden zijn over de aansluiting tussen het genoten onderwijs en de huidige functie, het op-een-na meest tevreden zijn over de huidige functie en het minst tevreden zijn over de carrièremogelijkheden. Wanneer we meer specifiek gaan kijken naar hoe de tevredenheid van Mbo'ers over de aansluiting tussen hun gevolgde Mbo-opleiding en hun huidige arbeidsfunctie verschilt naargelang de provincie waarin ze wonen, valt op dat Mbo'ers in Drenthe (82%), Overijssel, Groningen en Gelderland (81%) relatief het meest tevreden zijn over de match tussen hun opleiding en werk en Mbo'ers in Flevoland en Limburg (76%) relatief het minst. Tabel A in de Appendix toont verder dat op het niveau van

de arbeidsmarktregio's Rivierenland (86%), Midden-Holland (84%), IJsselveststreek en Food Valley (83%) relatief de meeste Mbo'ers tellen die tevreden zijn over de aansluiting tussen hun opleiding de arbeidsmarktregio's en Zuid-Limburg (75%), Midden-Limburg, Zuidoost-Brabant, Midden-Brabant en Drechtsteden (76%) relatief de minste.

Wat betreft de tevredenheid over de huidige functie, toont Tabel 2 dat Mbo'ers in de provincies Drenthe (73%), Groningen (72%) en Friesland (72%) relatief het meest tevreden zijn met hun huidige functie en Mbo'ers in de provincies Utrecht en Noord-Holland (64%) relatief het minst. Op het niveau van de arbeidsmarktregio's zijn naast Mbo'ers in Drenthe, Groningen en Friesland, Mbo'ers in de regio's IJsselveststreek, Twente, Zuid-Gelderland en Helmond-De peel (71%) relatief het meest tevreden met hun huidige functie en Mbo'ers in de regio's Zaanstreek-Waterland, Groot-Amsterdam en Noord-Limburg (62%) relatief het minst.

Ten aanzien van carrièremogelijkheden, zijn Mbo'ers in de provincies Friesland (52%) en Drenthe (50%) het meest tevreden, en Mbo'ers in Groningen (42%) en Utrecht (43%) het minst. Opvallend genoeg zijn Mbo'ers uit Groningen dus het meest tevreden van alle Mbo'ers over de aansluiting tussen onderwijs en werk maar het minst tevreden van alle Mbo'ers over carrièremogelijkheden. Op het niveau van de arbeidsmarktregio's, zijn ten slotte Mbo'ers in de regio's Drechtsteden (59%), Friesland en West-Brabant (52%) relatief het meest tevreden met hun carrièreperspectieven en Mbo'ers in de regio's Oost-Utrecht (41%) en Midden-Utrecht (42%) relatief het minst.

Tabel 2. Tevredenheid van Mbo'ers t.a.v. aansluiting tussen onderwijs en werk per regio, huidige functie en carrièremogelijkheden.

	% tevreden over aansluiting onderwijs-werk	% tevreden over huidige functie	% tevreden over carrièremogelijkheden
Groningen	81	72	42
Friesland	79	72	52
Drenthe	82	73	50
Overijssel	81	70	47
Gelderland	81	69	48
Utrecht	79	64	43
Noord-Holland	78	64	48
Zuid-Holland	80	66	47
Zeeland	80	69	45
Noord-Brabant	78	69	48
Limburg	76	66	45
Flevoland	76	66	46
Gemiddeld	79	67	47

5. Waar werken Mbo'ers? In dezelfde provincie als waar ze wonen of elders?

Tabel 3 toont waar Mbo'ers werken: (1) In dezelfde provincie als waar ze wonen, (2) in een aangrenzende provincie, (3) in een niet-aangrenzende provincie of (4) in het buitenland.

Gekeken naar de afzonderlijke provincies, tellen Noord-Holland (94%), Noord-Brabant (92%), en Zuid-Holland (91%) relatief de meeste Mbo'ers die in dezelfde provincie wonen en werken en Flevoland (65%) relatief de minste. Flevoland heeft op zijn beurt het grootste aandeel Mbo'ers dat in een aangrenzende provincie werkt (33%) en Noord-Holland het kleinste (4%). In de provincies Friesland en Overijssel wonen verder relatief de meeste Mbo'ers die in een niet-aangrenzende provincie werken (4%) en in Zuid-Holland werkt niemand in een niet-aangrenzende provincie (0%). Tot slot telt Zeeland relatief de meeste Mbo'ers die in het buitenland werken (3%) en Utrecht en Flevoland de minste (0%).

Tabel 3. Provincie waar Mbo'ers werken per provincie van woonadres.

Woonachtig in:	% Werkzaam in:			
	Dezelfde Provincie	Aangrenzende provincie	Niet-aangrenzende provincie	Buitenland
Groningen	87	10	2	1
Friesland	87	8	4	2
Drenthe	77	19	3	1
Overijssel	85	10	4	1
Gelderland	83	15	1	1
Utrecht	81	17	2	0
Noord-Holland	94	4	2	1
Zuid-Holland	91	8	0	1
Zeeland	84	11	2	3
Noord-Brabant	92	6	1	1
Limburg	89	10	1	1
Flevoland	65	33	1	0
Gemiddeld	87	10	2	1

Noot. Door afronding tellen niet alle percentages precies op tot 100 procent.

6. Waar werken Mbo'ers? In dezelfde provincie als waar ze woonden toen ze nog studeerden of elders?

Tabel 4 toont waar Mbo'ers werken: (1) In dezelfde provincie als waar ze woonden toen ze nog studeerden, (2) in een aangrenzende provincie, (3) in een niet-aangrenzende provincie of (4) in het buitenland. Wanneer we kijken naar het aandeel Mbo'ers dat in dezelfde provincie werkt als waar ze heeft gestudeerd, dan valt op dat in Limburg en Noord- en

Zuid-Holland de meeste Mbo'ers werken die er ook woonden tijdens hun studie (ongeveer 90%). Van de Mbo'ers die in Utrecht woonden tijdens hun studie, werkt nog maar iets meer dan de helft in dezelfde provincie (55%). Utrecht en Flevoland hebben op hun beurt het grootste aandeel Mbo'ers dat in een aangrenzende provincie werkt (respectievelijk 38% en 33%) en Limburg en Noord-Holland het kleinste (respectievelijk 8% en 9%). Van de Mbo'ers die tijdens hun opleiding in de provincies Friesland, Overijssel, Utrecht en Flevoland woonden, werkt 7% in een niet-aangrenzende provincie (7%) terwijl slechts 1% van de Mbo'ers die tijdens hun opleiding in de provincie Zuid-Holland woonden, in een niet-aangrenzende provincie werkt. Tot slot werkt ruim 3% van alle Mbo'ers die in Zeeland woonden tijdens hun studie in het buitenland terwijl niemand van de Mbo'ers die in Flevoland woonden tijdens hun studie in het buitenland werkt.

Tabel 4. Provincie waar Mbo'ers werken per provincie van woonadres tijdens de Mbo-opleiding.

Woonachtig tijdens studie in:	% Werkzaam in:			
	Dezelfde Provincie	Aangrenzende provincie	Niet-aangrenzende provincie	Buitenland
Groningen	77	16	5	1
Friesland	79	12	7	2
Drenthe	71	26	3	1
Overijssel	68	24	7	1
Gelderland	71	25	4	1
Utrecht	55	38	7	1
Noord-Holland	87	9	4	1
Zuid-Holland	86	11	1	2
Zeeland	82	12	2	3
Noord-Brabant	79	16	4	1
Limburg	89	8	2	1
Flevoland	60	33	7	0
Gemiddeld	77	18	4	1

Noot. Door afronding tellen niet alle percentages precies op tot 100 procent.

Referenties

- Cörvers & Ramaekers (2010), De strijd om kenniswerkers tussen provincies, *Economisch Statistische Berichten*, Vol. 95, pp. 438-441.
- ROA (2014), *Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt*, ROA-R-2014/5, Maastricht

Appendix

Tabel A. Kernindicatoren per Arbeidsmarktregio.

	Werkloosheid	Aansluiting tussen werk en opleiding				Tevredenheid t.a.v. de aansluiting tussen werk en opleiding	Tevredenheid t.a.v. huidige functie	Tevredenheid t.a.v. carrière- mogelijkheden
Arbeidsmarktregio	% werkloos	% werkzaam in kerndomein	% horizontale mismatch	% verticale mismatch	% dubbele mismatch	% tevreden	% tevreden	% tevreden
Groningen	15	62	13	10	16	81	72	43
Friesland	16	65	11	11	14	79	72	52
Drenthe	9	64	14	7	16	82	72	50
Usselvechtstreek	11	66	9	11	14	83	71	46
Twente	12	67	10	12	11	81	71	50
Stedendriehoek	12	60	11	14	15	78	66	44
Midden-Gelderland	15	64	11	10	16	80	70	47
Zuid-Gelderland	8	54	10	19	17	77	71	50
Achterhoek	9	62	11	14	13	81	70	49
Rivierenland	5	59	9	19	13	86	69	50
Flevoland	17	58	14	12	16	76	67	47
Gooi- & Vechtstreek	7	62	8	10	20	78	65	44
Midden-Utrecht	9	59	12	13	16	78	64	42
Oost-Utrecht	12	64	12	13	11	80	64	41
Noord-Holland Noord	11	60	11	16	13	78	68	50
Zuid-Kennemerland	13	54	14	12	21	77	65	47
Zaanstreek/Waterland	8	58	11	16	16	79	62	44
Groot-Amsterdam	14	59	10	13	17	78	62	50
Holland-Rijnland	8	59	11	14	16	78	69	47
Midden-Holland	9	65	8	15	13	84	65	46
Haaglanden	17	59	11	17	14	82	67	49
Rijnmond	15	60	11	13	16	80	64	45
Drechtsteden	13	60	9	15	16	76	67	59
Zeeland	4	66	6	14	14	80	69	45
West-Brabant	8	58	11	15	16	79	70	52
Midden-Brabant	8	60	12	12	17	76	67	46
Noordoost-Brabant	8	63	9	15	14	78	69	47
Zuidoost-Brabant	10	56	14	17	13	76	65	44
Noord-Limburg	8	58	12	13	17	75	62	44
Zuid-Limburg	11	58	12	13	17	78	66	45
Food Valley	6	64	11	12	14	83	65	46
Helmond-De Peel	9	57	14	13	16	80	71	47
Midden-Limburg	11	62	12	11	15	76	68	47
Zuid-Holland Centraal	9	61	12	13	15	78	64	49
Gorinchem	7	66	9	14	11	80	67	43
Totaal	11	61	11	13	15	79	67	47

Bron: BVE-Monitor 2013

Tabel B. Respondenten per arbeidsmarktregio.

Arbeidsmarktregio	Opleidingsniveau				Opleidingssector				
	% BOL 1/2	% BOL 3/4	% BBL 1/2	% BBL 3/4	% Economie	% Techniek	% Gezondheidszorg	% Gedrag & Maatschappij	% Landbouw
Groningen	11	39	22	28	31	29	22	10	8
Friesland	15	46	14	26	30	29	25	9	8
Drenthe	10	34	24	32	30	27	33	8	12
IJsselvechtstreek	8	41	22	29	27	30	24	10	9
Twente	10	34	23	34	27	33	25	8	7
Stedendriehoek	9	37	22	31	30	27	25	10	8
Midden-Gelderland	11	35	28	26	33	30	23	8	6
Zuid-Gelderland	7	36	29	29	23	39	19	9	11
Achterhoek	7	33	27	34	26	37	23	7	7
Rivierenland	9	34	28	29	28	32	22	8	9
Flevoland	17	37	19	28	32	26	25	9	8
Gooi- & Vechtstreek	6	38	27	29	31	30	25	13	1
Midden-Utrecht	9	35	29	27	28	35	20	10	7
Oost-Utrecht	10	31	25	34	31	30	25	8	5
Noord-Holland Noord	13	31	24	32	31	33	20	7	9
Zuid-Kennemerland	10	36	25	29	34	32	20	7	6
Zaanstreek/Waterland	12	35	22	31	32	39	18	8	4
Groot Amsterdam	12	37	22	30	34	28	20	13	5
Holland-Rijnland	7	36	22	35	27	31	27	10	4
Midden-Holland	9	35	24	32	25	40	21	9	5
Haaglanden	12	39	20	29	42	25	20	8	5
Rijnmond	13	37	20	30	31	31	23	9	6
Drechtsteden	13	35	21	31	34	35	22	6	3
Zeeland	7	34	24	36	24	39	19	15	3
West-Brabant	8	29	29	34	28	37	20	7	9
Midden-Brabant	10	33	24	33	30	31	21	10	9
Noordoost-Brabant	6	34	22	39	25	39	21	8	7
Zuidoost-Brabant	7	38	22	34	31	35	21	9	5
Noord-Limburg	8	39	17	36	26	35	17	9	13
Zuid-Limburg	10	37	27	27	30	28	26	6	10
Food Valley	7	35	27	32	20	32	27	10	11
Helmond-De Peel	10	28	30	33	22	37	23	7	12
Midden-Limburg	8	38	30	24	27	37	19	7	11
Zuid-Holland Centraal	10	33	25	32	35	25	23	9	7
Gorinchem	6	37	24	32	28	34	21	11	6
Totaal	10	35	24	31	29	32	23	9	7

Bron: BVE-Monitor 2013

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
Postbus 616
6200 MD Maastricht
T +31 43 3883647
F +31 43 3884914
secretary-roa-sbe@maastrichtuniversity.nl
www.roa.nl

Maastricht University
School of Business and Economics